

Könyvszemle

**Kerékgyártó Györgyné – L. Balogh Irén
– Sugár András – Szarvas Beatrix:**

**Statisztikai módszerek
és alkalmazásuk a gazdasági
és társadalmi elemzésekben**

Aula Kiadó. 2008. Budapest. 446 old. CD-melléklet.

A gazdasági és a társadalmi környezetben az üzleti életben rendelkezésre álló nagy tömegű statisztikai információ közötti eligazodáshoz nyújt hatékony segítséget a Budapesti Corvinus Egyetem Statisztika tanszékének oktatói által írott, az Aula Kiadó gondozásában megjelent szakkönyv.

A szerzők a statisztikai szemléletformálás mellett kettős célt tűztek maguk elé: egyrészt tankönyvet adni a felsőfokú közgazdászhallgatóknak, másrészt kézikönyvet biztosítani a gyakorló közgazdászoknak.

A könyv megfelel a BA, BSc közgazdasági, üzleti képzések Statisztika I. és II. tárgyak tananyagának, de ezen kívül használható továbbképzéseken is. A szerzők arra törekedtek, hogy a könyv egyszerű nyelvezetű, könnyen érthető legyen, ugyanakkor minden lényeges, a közgazdasági, társadalmi problémák elemzésekor felmerülő statisztikai módszert igényesen, de gyakorlatorientáltan ismertessék. Az Aula Kiadó Bologna-tankönyvsorozatában megjelent könyvek gyakorlata szerint minden fejezetet rövid összefoglaló és a fontosabb fogalmak jegyzéke zár. A fejezeteket odaillő, figyelemfelhívó mottók indítják. A bevezető részhez kapcsolódóan olvasható például a tála-

ló idézet: „A statisztikának két igazán rettenetes ellensége van, a tudatlanság és a rossz statisztika. Nehéz lenne megmondani, hogy melyik közülük a rettenetesebb.” (*Ráth Zoltán*).

A szerzők mindannyian többévtizedes felsőoktatási múlttal rendelkeznek, így az oktatás módszertani kérdésekre is nagy gondot fordítottak. A könyvet friss, életszerű példákkal tették érthetőbbé és a gyakorlati szakemberek számára is könnyen felhasználhatóvá. A felépítés viszonylag hagyományosnak tekinthető, de azért tartalmaz meglepetéseket, főleg a Magyarországon talán szokatlan valószínűség-számítási fejezetet, amely azonban nyugat-európai és amerikai tankönyvekben jól bevált gyakorlat.

– *Alapfogalmak.* Ebben a fejezetben a legfontosabb definíciók mellett megtalálható a statisztikai szolgálat leírása és a törvényi szabályozás ismertetése is.

– *Egyszerű elemzési módszerek.* A vizszoyszámok, grafikonok bemutatásán túl megjelenik a minőségi ismérvek kezelése ezen belül a keresztábra-elemzés is.

– *Empirikus eloszlások elemzése.* A mennyiségi ismérvek jellemzésére szolgál, beleértve a szóródás vizsgálatát, a kiugró értékek fel-tárását, az aszimmetria, a csúcosság és a koncentráció elemzését is.

– *Heterogén, részekre bontott sokaság elemzése.* A szórás vizsgálatánál található a szórásnégyzet-felbontás, a vegyes kapcsolat elemzése. Standardizálás, összetett viszony-számok összehasonlítása szemléletes gyakorla-ti példákkal, de a magyar tankönyvekben szo-kásosnál tömörebb tárgyalásban jelenik meg.

– *Ár-, volumen- és értékindex-számítás.* Ez a fejezet különösen gazdag a gyakorlati példákban, alkalmazásokban, például CPI, maginfláció, tőzsdeindex, vásárlóerő-paritás, ársapka stb.

– *A következtető statisztika valószínűség-számítási alapjai.* Azokat a valószínűség-számítási alapfogalmakat ismerhetjük meg, amelyek szükségesek az induktív statisztikához. A fejezet kifejezetten statisztikaorientáltan tárgyalja a szükséges valószínűség-számítási fogalmakat.

– *Mintavétel, becslés, hipotézisvizsgálat.* Témakörében a megszokott felépítésű elméleti megalapozás mellett sok gyakorlati példa foglalkozik közérdeklődésre számot tartó témákkal, népszavazási, közvélemény-kutatási módszertani problémákkal, marketing tevékenységhez kapcsolódó esetekkel.

– *Két- és többváltozós korreláció- és regressziószámítás.* Tartalmazza a kétváltozós és többváltozós regressziós modell felépítését, tesztelését, a szorossági mérőszámok képzését és használatát, minőségi ismérvek beépítésének lehetőségét és módját a regressziós modellbe. Gyakorlati példák vezetnek rá az olvasót az optimális regressziós függvény kiválasztásának lehetőségére.

– *Az idősorok elemzési módszerei és az előrejelzés.* Az egyszerűbb elemzési eszközök ismertetésén túl ez a fejezet foglalkozik az idősorok komponenseinek vizsgálatával, a konjunktúraelemzéssel, a szezonális kiigazítással és megjelennek a sztochasztikus elemzés alapfogalmai is.

A könyv jól kezelhető, kézikönyv méretű, terjedelme a feladatok megoldásához szükséges táblázatokkal együtt 446 oldal. Külön kiadványként, de szervesen kapcsolódik hozzá egy képlet- és táblázatgyűjtemény, amely az oktatás során segíti a hallgatók önálló munkáját és a számonkéréskor is használható.

A könyvhöz CD-melléklet járul, ezen Excel adatbázisok találhatóak, egyrészt a könyv nagyobb számanyagú példái, melyek alapján a számítások rekonstruálhatók, másrészt a gyakorló feladatokhoz való adatok. A CD-n mintegy 50 oldalas példatár is található, ami az órai munkát hivatott segíteni, minden témához 10–15 példát tartalmaz. A példák megoldásai elsősorban Excel programra épülnek, de SPSS-ben készült esettanulmányok is színesítik a könyvet. A függelékben az irodalomjegyzék, a táblázatok és részletes tárgymutató kapott helyet. A nemzetközi megismerést és a tematika összehasonlíthatóságát biztosítja az angol nyelvű tartalomjegyzék.

A statisztikai módszerek bemutatása, elméletileg mélyen megalapozott korrekt, precíz, ugyanakkor a könyv olvasmányos, stílusa közvetlen, amit a szerzők bemutatkozó oldalai különösen jól illusztrálnak.

Sándorné dr. Kriszt Éva,

főiskolai tanár
E-mail: kriszt.eva@bgf.hu